

Naturskyddsföreningen
Stockholm

Till
Mark- och miljödomstolen
Avdelning 3
Mål nr M 1167-20

2021-03-26

Yttrande över tillstånd till uppförande och drift av energianläggning och hamn m.m. i Lövsta inom fastigheten Hässelby villastad 36:1 i Stockholms kommun, Stockholms län

Stockholms Naturskyddsförening (nedan föreningen) ger nedan sina synpunkter på tillståndet för energianläggningen:

Föreningens ställningstagande

Aktuell placering av energianläggningen i Lövsta är mycket problematisk. Dricksvattenförsörjningen får inte riskeras. Föreningen anser att flera myndigheter uppgivit flera formuleringar som signalerar att placeringen är illa vald. Det verkar mycket svårt att hitta en alternativ placering, men föreningen bedömer att ytterligare försök bör göras för att hitta en placering i Saltsjön istället för i Mälaren som är dricksvattenresurs för två miljoner människor.

Natur och friluftsliv

Föreningen vill påpeka att en förflyttning av badplatsen kan bli problematisk i den meningen att den nya mark som tas i anspråk för badplats kan inneha värden för flora och fauna. Det har diskuterats en ny badplats i Kyrkhamn, där finns två alternativ: inne i själva hamnviken eller i den lilla bukten norr om hamnviken. Påverkan på flora och fauna har, så vitt känt, inte studerats på dessa platser vare sig på land eller i vatten. Detta är problematiskt då även indirekta följd effekter bör vara noga utredda. Nu behandlas badplatsen som en sak som får lösas vart efter, verkar det som, trots att allt borde vara klarlagt innan beslut och tillstånd tas om aktuellt kraftvärmeverk. Den gamla hamnviken i Lövsta och bukten norr om hamnviken är idag uppläggningsplats för enstaka båtar, men stranden ser ut att vara i ganska orört skick. Anläggs en badplats är det risk att platsen blir mycket mer artificiell och tiotals ton med sand lär spridas ut för att tillmötesgå krav på en sandstrand och skön botten för fötterna. Alla denna sand kommer spridas ut av vattenrörelser och påverka de naturliga bottenförhållandena i närheten.

Buller och ljusföroreningar från kraftvärmeverket kommer att påverka ett kommande naturreservat i Kyrkhamn negativt även om det är svårt att säga hur bullret kommer att uppfattas. Om man bortser från då skjutbanan är igång så finns inte många andra bullerkällor i området. Detta medför att det finns goda chanser att uppleva en tystnad i området Kyrkhamn-Lövsta-Riddersvik då skjutbanan inte är igång. Ett dovt industribuller som sprider sig över friluftsområdet kan komma att försämra möjligheten att uppleva en lugn naturmiljö, i alla fall inom de närmaste hundratal metrarna. En öppen ränna in till Lövsta kraftvärmeverk vintertid kommer att påverka skridskoåkare klart negativt.

Norrvattens yttrande och försiktighetsprincipen

Föreningen vill uppmärksamma följande vad miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun (nämnden) har lämnat för synpunkter på underlaget:

Naturskyddsföreningen Stockholm

"Lokaliseringen är inte är lämpligt utifrån miljöbalkens allmänna hänsynsregler som syftar till att skydda och motverka risk för skador på människors hälsa och miljön. Framför allt ser nämnden en risk för en negativ påverkan på Mälaren som dricksvattentäkt. Nämnden hänvisar till skyddsföreskrifterna för Östra Mälarens vattenskyddsområde. Vidare bedömer nämnden att den planerade verksamheten kommer att innebära inskränkningar för det rörliga friluftslivet i de naturområden som verksamheten gränsar till. I yttrandet listas ett antal punkter vilka nämnden bedömer är av särskild vikt och som bör utreds vidare i en kommande miljökonsekvensbeskrivning. Yttrandet bifogas i underbilaga E-1.14.

Norrvatten anser att placeringen av verksamheten är olycklig eftersom det innebär flera allvarliga risker med anläggandet och drift av verksamheten avseende föroreningar för råvattnet samt påverkan på rekreativsmöjligheterna i området. Norrvatten listar de ur sin synpunkt allvarligaste riskerna med anläggningen i sitt yttrande. Norrvatten ser helst en avveckling av planerna för en ny avfallshantering på platsen och en utveckling mot att hela verksamheten vid Lövsta återvinningsanläggning på sikt omlokaliseras. Yttrandet bifogas i underbilaga E-1.15."

Föreningen vill påtala att miljöbalkens försiktighetsprincip bör finnas med i denna tillståndsprocess. Norrvattens yttrande ger ännu mer fog för att försiktighetsprincipen inte ska glömmas bort här utan istället ges en framskjuten roll. Att en tung aktör som Norrvatten befarar risker måste tas på största allvar.

Lokaliseringsutredningen

Föreningen har granskat *Lokaliseringsutredningen* (version 7) och identifierat ett antal brister i den beskrivning som är kopplad till det valda alternativet Lövsta.

Föreningen bedömer att alternativ Lövsta beskrivs överdrivet fördelaktigt av Stockholms Exergi i lokaliseringsutredningen. Följande citat vill föreningen särskilt lyfta fram:

- *"Omfattande utfyllnader med olika typer av avfall har skett i omgångar i viken som ligger i anslutning till f.d. Lövsta sopstation, vilket har skapat en ny strandlinje. Utöver att det inom området finns tre framträdande deponier, har de historiska verksamheterna inneburit att mark och grundvatten inom stora delar av området är förorenade".*
- *"Lövstafjärden ligger inom Östra Mälarens vattenskyddsområde. Lokaliseringsalternativet ligger både inom Östra Mälarens primära (hamnen) och sekundära (själva anläggningen) skyddszon. För Östra Mälarens vattenskyddsområde gäller skyddsföreskrifter daterade 2008-11-25."*
- *"Området ingår i Östra Mälarens vattenskyddsområde. Denna lokalisering förutsätter välutbyggda system för omhändertagande av dag- och processvatten".*
- *"Vid lokalisering i Lövsta kommer ytterligare sanering att behöva utföras, både av förorenad mark och förorenade sediment. På sikt kan detta innebära en fördel, eftersom risken för spridning av föroreningar minskar om dessa tas bort. Denna sanering måste genomföras på ett sätt som inte medför risker för dricksvattenförsörjningen".*

Naturskyddsföreningen Stockholm

Föreningen anser att det är att tona ner platsens omfattande problematik genom att enbart skriva att området vid Lövsta är "förorenat". Den som läser detta får inget grepp om graden av förorening, vilket är högst väsentligt att redovisa. I beskrivningen borde naturligtvis framgå att detta sannolikt är en av de värst förorenade platserna i Sverige. I SGU:s rapport (2012:6) "Undersökningar av Mälarens botten utanför Lövsta gamla deponiområde, Hässelby, Stockholms kommun" (Cato, I & Kjellin, B) framgår följande: "*Metallhalterna i klass 5 är mycket höga. För kadmium ligger de som högst 7 ggr, för krom 3 ggr, för koppar 4 ggr, för bly 6 ggr och för zink 9 ggr högre än de högsta halter som uppmätts av SGU i hela Stockholms Mälaramråde, i saltsjön och i övriga skärgårdsområdet inom länet och i nivå med de halter som uppmätts utanför Rönnskärsverken och Kallholmsfjärden i Bottenviken.*" Att nämna att området ingår i Östra Mälarens vattenskyddsområde räcker inte alls, anser föreningen. I beskrivningen borde det framgå att Mälaren hyser fem riksintressen för anläggningar för vattenförsörjning, varav tre ligger inom Östra Mälaren. Det borde också framgå att Mälaren omfattas av EU:s vattendirektiv och dricksvattendirektiv. Att välutbyggda system för omhändertagande av dag- och processvatten måste finnas på plats är givet, men det är tveksamt om det är ändå garanterar att inga föroreningar läcker ut i Mälaren. Avledning av grundvatten kan bidra med spridning av föroreningar exempelvis. Hantering av föroreningar vid anläggningskedet innebär att föroreningar avlägsnas, men samtidigt så kvarstår stora delar av de övertäckta kullarna och dessa riskerar att läcka föroreningar i strandlinjen även om det ska finnas en barriär. Att sanering måste genomföras på ett sätt som inte medför risker för dricksvattenförsörjningen är givet, men det är förenad med stor svårighet att lyckas med detta.

Sammanfattningsvis så anser föreningen att bortvalda alternativ avfärdas med olika hänvisningar som anses tillräckliga för att stryka respektive alternativ, medan de invändningar som finns för Lövsta anses överkomliga. Frågan om dricksvatten är synnerligen komplex, men är ändå mycket speciell omständighet som borde fått större genomslag i beskrivningen av alternativ Lövsta.

Loudden och avfört alternativ Energihamnen

Föreningen anser att en lokalisering vid Saltsjön vore det mest naturliga alternativet. Av alla listade lokaliseringar har föreningen särskilt intresserat sig för marken runt Energihamnen och även Loudden.

Energihamnen

Så här skriver Stockholm Exergi om alternativ Energihamnen:

"Fördelar med Energihamnen är att det redan är ianspråktagen industrimark som används och det är mark som Stockholm Exergi råder över.

En nackdel är att området i Energihamnen är för litet för en 400 MW anläggning. I området finns inte heller utrymme för den bränslehantering som behövs för ett nytt verk, framförallt inte returbränslen eftersom dessa är utrymmeskrävande. Området i Energihamnen behövs dessutom för framtida utveckling av den produktion som redan idag sker i Värtan. Även i Värtan kommer befintlig produktion att förnyas eller ersättas i framtiden och då behövs utrymmet i Energihamnen för att kunna genomföra dessa förändringar."

Föreningen kan se att det är brist på utrymme, men här bör då ställas frågan: kan utrymmet göras större? I kommunens planering för Kolkajen är det också brist på yta, men där avser kommunen att fylla ut Saltsjön med sprängsten för att tillskapa mer mark. Föreningen är generellt mycket restriktiv med att godta utfyllnader i vatten, men i ett exceptionellt läge där alternativa lägen för ett kraftvärmeverk behöver man lyfta på alla stenar. Stockholm Exergi har inte valt att beröra frågan om

Naturskyddsföreningen Stockholm

att tillskapa ny mark ute i vattnet vid Energihamnen, vilket hade varit fördelaktigt för ytterligare belysning av just Energihamnen som alternativ. Nu kan Energihamnen ganska enkelt väljas bort trots att det är ett mycket attraktivt alternativ.

Loudden

Det är en stor brist att Loudden inte tas upp som ett alternativ i Stockholms Energis lokaliseringsutredning. Förklaringen är sannolikt att Stockholms stad vill bygga ett modernt stadsområde på platsen med plats för 4000 bostäder. Dock är dessa planer i ett tidigt skede. Enligt kommunen så arbetas det med ett planprogram för Loudden som beräknas bli färdigt 2022. Därefter börjar arbetet med den första detaljplanen. Föreningen förstår tanken med att ta chansen att få väck trist industrimark och bygga bostäder med sjöutsikt. Samtidigt är det uppenbart i detta läge att marken inte kan anses helt värdelös när kommunen vill placera en energianläggning inom kommunen med direkt anslutning till vatten.

Ur miljöbalkens perspektiv ligger det nära till hands att förorda Loudden som plats för aktuellt kraftvärmeverk. Skälen är följande:

- Platsen är *inte* för liten för en 400 MW anläggning
- I området *finns* utrymme för bränslehantering som behövs för ett nytt verk
- Stockholm Exergi äger, så vitt känt, inte marken vid Loudden men genom planmonopolet kan kommunen styra en energianläggning hit

Sett strikt utifrån miljömässiga grunder, inkluderat vattenresurser, så framstår Loudden som ett klart bättre alternativ jämfört med alternativet Lövsta. Riskerna med att förorena dricksvattenresursen Mälaren är ett synnerligen stort minus för alternativet Lövsta, vilket då ska ställas mot ytterst begränsade miljöfaror med att anlägga kraftvärmeverk vid Loudden. Sett till de sociala samhällsvinsterna och behovet av stadsutveckling på redan ianspråktagen mark så är Lövsta ett betydligt bättre förslag. Föreningen anser att frågan måste ställas här: vad ska väga tyngst? Nuvarande inriktning innebär att ett alternativ väljs som är fylld med osäkerheter kring hur det ska gå med förhindrandet av läkage av föroreningar till Mälaren.

Kommentarer från myndigheter

Havs- och vattenmyndigheten

Stockholm Exergi får helt underkänt av Havs- och vattenmyndigheten i den sakfråga som betyder allra mest, nämligen Mälaren och dess funktion som dricksvattentäkt. Havs- och vattenmyndigheten framhåller i sitt yttrande att det är "*en brist att lokaliseringsutredningen **inte på något sätt** beaktar att Mälaren är av nationell betydelse som råvattentäkt och förser två miljoner miljoner människor med dricksvatten*" (föreningens fetning). Havs- och vattenmyndighetens ger mycket starkt stöd åt Mälarens avgörande betydelse som dricksvattentäkt och understryker bokstavligen att "*Mälaren hyser fem riksintressen för anläggningar för vattenförsörjning, Görveln, Norsborgs och Lovöns vattenverk (östra Mälaren) och Djupdalsverket (södra) samt Västerås dricksvattenanläggningar.*" Även om Havs- och vattenmyndigheten inte *explicit* avstyrker val av plats för kraftvärmeverket så är formuleringarna sådana efter understrykningen om fem riksintressen att placeringen otvivelaktigt ses som mycket problematisk. Indirekt görs en mycket tydlig markering mot att gå vidare med åtgärden att uppföra aktuellt kraftvärmeverk att döma av följande formulering: "*områden som är av riksintressen för vattenförsörjning ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra utnyttjandet av anläggningarna*". Av den fortsatta utläggningen från Havs- och vattenmyndigheten framgår att

Naturskyddsföreningen Stockholm

åtgärden att uppföra aktuellt kraftvärmeverk mycket väl kan sägas hamna inom den zon som går under benämningen "påtagligt kan försvåra".

Naturvårdsverket

Det är tydligt att Stockholm Exergi missat en avgörande del i tillståndsansökningen för aktuellt kraftvärmeverk när Naturvårdsverket påpekar i sitt yttrande "*att bolaget behöver utveckla sin syn på hur nyetablering i både primär och sekundär skyddszon förhåller sig till skyddsföreskrifterna för Östra Mälarens vattenskyddsområde*". Mot bakgrund av att skyddsföreskrifterna för Östra Mälarens vattenskyddsområde är ett juridiskt ramverk för större etableringar i Östra Mälaren är det anmärkningsvärt att inte Stockholm Exergi från start på punkt efter punkt bemött de åtminstone sju paragraferna som berör aktuellt kraftvärmeverk (1, 4, 7, 8, 9, 11, 14). Föreningen har själv gått igenom föreskrifterna för *Östra Mälarens vattenskyddsområde* i avsnittet nedan med rubriken "Föreskrifter kopplade till vattenskyddsområde Östra Mälaren".

Det faktum att Naturvårdsverket påpekar att Stockholms Exergi inte tagit fram en utredning på en kombinationslösning signalerar om en betydande svaghet i lokaliseringsutredningen.

Naturvårdsverket skriver "*att lokaliseringsutredningen behöver kompletteras med utredning om möjligheterna att kombinera en mindre utbyggnad av två eller tre av de befintliga anläggningarna i regionen för att sammanlagt uppnå en effekt av 400 MW. Bolaget bör redogöra för hur det alternativet skulle förhålla sig till grundförutsättningarna och vilka för- och nackdelarna är med en kombinationslösning.*"

Länsstyrelsen

Det är otvivelaktigt så att länsstyrelsen ger en signal om att anläggandet av ett kraftvärmeverk i Lövsta kan bli oförenlig med säkerställandet av Mälarens funktion som dricksvattenresurs. Länsstyrelsen är mycket tydlig med att dricksvattenresursen behöver skyddas: "*den planerade verksamheten är omfattande och ska som det får förmodas finnas under en lång tid framöver. Mälaren är samtidigt en mycket viktig dricksvattenresurs för storstadsområdet Stockholm både idag och för framtiden och som därför behöver skyddas ur ett långsiktigt perspektiv.*" (föreningens fetning).

Att Stockholm Exergi har avgörande luckor i sitt tillstånd till mark- och miljödomstolen avslöjades även i länsstyrelsens yttrande. Centrala delar har inte redovisats, vilket länsstyrelsen poängterar enligt följande: "*tydliggör hur planerad verksamhet kan uppfylla samtliga skyddsföreskrifter för Östra Mälarens vattenskyddsområde, både vid anläggandet och drift*" (föreningens fetning). I ett sådant här omfattande byggprojekt är det givetvis grundläggande att kunna visa hur byggprojektet kan svara upp mot föreskrifterna för *Östra Mälarens vattenskyddsområde* både vid anläggandet och drift.

Föreningen kan konstatera att länsstyrelsen ser brister i lokaliseringsutredningen avseende jämförelser: "*fördjupa lokaliseringsutredningen med en jämförelse, från både ekonomiska och miljömässiga grunder, mellan valt alternativ och de förkastade alternativa lokaliseringarna Norvik i Nynäshamn och Igelstaverken i Södertälje*". Detta ska ses mot bakgrund av att avsnittet "Val av plats" i miljöbalken förskriver följande:

"För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med

Naturskyddsforeningen Stockholm

minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön." (2 kap. 6 § miljöbalken)

Föreningen vill här belysa att det är hälsa och miljö som ska avgöra val av plats och ekonomiska aspekter ska ha en helt sekundär roll. Att länsstyrelsen begär klarhet om alternativens ekonomiska grunder bör ses som ett led i att manövrera bort invändningar för andra alternativ så som alternativet är mycket kostsamt (det är osannolikt i aktuellt fall att kostnaderna är så astronomiskt stora att det omöjliggör en alternativ placeringe). Att ytterligare underlag om miljömässiga grunder för alternativ *Norvik* och *Igelstaverken* begärs fram är inte heller konstigt då de miljömässiga omständigheterna för alternativ Lövsta får sägas vara synnerligen försvårade med exceptionellt förorenad mark. Att förbättra förutsättningarna för att kunna jämföra bortvalda alternativ med alternativ Lövsta gällande miljö är högst relevant.

Som en del i att ringa in skyddet av Mälaren som dricksvattenresurs klargör länsstyrelsen att: "*enligt skyddsföreskrifterna får spridning av förorenande ämnen till yt- och grundvatten inom vattenskyddsområdet inte ske. Det räcker alltså inte med att utspädningseffekten hindrar en förorening från att nå råvattenintaget*" (föreningens fetning). Denna ribba måste bedömas som oerhört högt ställd och indirekt ger länsstyrelsen här stöd för uppfattningen att det är synnerligen svårt att uppfylla föreskriften och samtidigt uppföra och drifta aktuell energianläggning i Lövsta. Länsstyrelsen begär i sitt yttrande in en massa uppgifter av Stockholms Exergi som alla kan relateras till denna oerhört högt ställda ribba. Det ligger nära till hands att innebörden av länsstyrelsens yttrande är att anläggningen inte kan anses klara denna ribba i dagsläget, men eventuellt kan göra det ifall Stockholms Exergi återkommer med mycket välgrundade redogörelser och förtydliganden på länsstyrelsens alla begärda kompletteringar. Ordet "eventuellt" är viktigt att understryka här, anser föreningen, ty det alltså inte alls säkert att ribban kan överkommas även med Stockholms Exergis kompletteringar.

Länsstyrelsens yttrande fortsätter med ett flertal skarpa formuleringar som relaterar till risken för att föroreningar sprids i Mälarens dricksvattentäkt. Anmärkningar görs på Stockholms exergis plan att inte ha avskärmningar vid muddring. Det finns även stora frågetecken kring hur spridning av föroreningar ska förhindras efter muddring. Länsstyrelsen tar upp att det behöver säkerställas genom kontroller att ingen betydande förorening kvarstår efter att muddringen avslutats. Det framgår att i den största delen av muddringsområdet lämnas botten utan övertäckning. Ett muddringsområde som inte övertäcks innebär risker slår länsstyrelsen fast, särskilt när den nya frilagda botten består huvudsakligen av lera: "*risk finns att den frilagda leran kommer att orsaka grumling i ett långtidsperspektiv under driftskedet av hamnanläggningen. Även om muddringen innebär att de värsta föroreningarna avlägsnas kan föroreningar fortfarande finnas kvar*" (föreningens fetning). Föreningen noterar vidare att länsstyrelsen i sitt yttrande reagerar kraftfullt på Stockholms Exergis ståndpunkt att det inte finns behov av att begränsa grumlande arbeten under perioder med hög ekologisk känslighet. Länsstyrelsen "**kan inte se att det finns något stöd för detta påstående**" som Stockholms Exergi framför (föreningens fetning). Föreningen finner det mycket anmärkningsvärt att så liten hänsyn är tänkt att tas till akvatisk flora och fauna. Det är fullständigt självklart att hänsyn måste tas till ekologisk känslighet som inkluderar akvatisk med flora och fauna.

Det råder ingen tvekan om att möjligheterna för föreningarna från Lövsta att nå Mälaren är flera om man rör runt i mark och vatten, vilket naturligtvis gör hela anläggningen ännu mer svår att uppföra och drifta utan läckage av föroreningar. Länsstyrelsen påtalar att bortledning av grundvatten innebär

en risk: "om grundvatten leds bort finns **risk för spridning av föroreningar**" (föreningens fetning). Att grundvatten behöver hantera är sannolikt då arbeten kan innebära att arbeten behöver utföras under grundvattennivån, enligt länsstyrelsen yttrande. Ute i vattnet kan föroreningar spridas vid fartygsanlöp och här gör länsstyrelsen ett konstaterande som får sägas vara mycket allvarligt: "*påverkan på föroreningsspridning från propellerinducerade strömmar har utretts för hamnbassängen. Dock ligger en stor del av fyllnadsmaterialet under vattenlinjen i de västra och östra deponierna och som har hydraulisk kontakt med Mälaren*" (föreningens fetning).

Dessa tre myndigheter har ett flertal formuleringar som pekar mot att inte godta en placering i Lövsta kan föreningen konstatera.

Föreskrifter kopplade till vattenskyddsområde Östra Mälaren

Det direkta och indirekta påverkansområdet för aktuell energianläggning påverkar både *primär zon* och *sekundär zon* i vattenskyddsområdet Östra Mälaren. Därmed berörs uppförandet av aktuell energianläggning med tillkommande exploatering både på land och i vattnet av länsstyrelsens uppsatta *föreskrifter* som stödjer sig på 7 kap. 22 § miljöbalken. Följande berörda paragrafer av föreskriften för vattenskyddsområdet Östra Mälaren¹ med föreningens kommentar listas nedan:

1 § *Generell bestämmelse*

Primär och sekundär skyddszon

"Ny verksamhet och hantering som innebär risk för vattenförorening får inte ske oavsett om verksamheten eller hanteringen är reglerad eller inte i nedan angivna skyddsföreskrifter."

Kommentar: uppförande av aktuell energianläggning i Lövsta innebär en risk för vattenförorening både i anläggningskedet och driftskedet.

4 § *Hantering av hälso- och miljöfarliga ämnen*

Primär och sekundär skyddszon

"Hantering av hälso- och miljöfarliga ämnen, t.ex. kemikalier, tjärprodukter, färger m.m., får inte ske om det kan medföra risk för vattenförorening."

Kommentar: en försvårande omständighet är att energianläggningen placeras på starkt förorenad mark, vilket gör att 4 § indirekt blir aktuell. Vid framfört allt anläggningskedet hanteras kemikalier i vattenmiljö och i strandzonen som kan medföra risk för vattenförorening.

7 § *Energianläggningar*

Primär skyddszon

"Nya energianläggningar får inte anläggas utan tillstånd".

Sekundär skyddszon

"Nya energianläggningar får inte anläggas om det kan medföra risk för vattenförorening".

---

1 Länsstyrelsen i Stockholms län, föreskrift 01FS 2008:508.

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.14e585681665e51b7515890/1539604601553/01FS%202008%20508%20L%C3%A4nsstyrelsens%20i%20Stockholms%20L%C3%A4n%20beslut%20om%20fastst%C3%A4llelse%20av%20vattenskyddsomr%C3%A5de%20med%20f%C3%B6reskrift%20inom%20C3%96stra%20M%C3%A4laren%20f%C3%B6r%20ytvattent%C3%A4kter%20Norsborg,%20Lov%C3%B6,%20Skytteholm,%20G%C3%B6rv%C3%A4ln.pdf>

Naturskyddsforeningen Stockholm

Kommentar: det är uppenbart att det lagts in en hög tröskel här för att minimera antalet nyetableringar av energianläggningar. Som redan nämnts i 1 § så innebär uppförande av aktuell energianläggning i Lövsta en risk för vattenförorening både i anläggningskedje och driftskede.

8 § Spillvattenhantering

Primär och sekundär skyddszon

”Hantering av spillvatten får inte ske om det kan medföra risk för vattenförorening. Nya bräddpunkter för utsläpp av orenat spillvatten från spillvattenledningsnät får inte anläggas”.

Kommentar: uppförande av aktuell energianläggning kommer medföra utsläpp av spillvatten, men föroreningar ska förhindras är det tänkt genom oljeavskiljare och slamavskiljning. Risker för vattenförorening minskas därmed, men uteblir sannolikt inte helt p.g.a. att någon måste upptäcka ifall oljeavskiljare/slamavskiljning gått sönder eller slutet fungera.

9 § Dag- och dräneringsvatten

Primär och sekundär skyddszon

”Utsläpp av dagvatten från nya eller ombyggda hårdgjorda ytor där risk för vattenförorening föreligger, t.ex. större vägar, broar och parkeringsanläggningar, får inte ske direkt till ytvatten utan föregående rening.”

Kommentar: aktuell energianläggning ligger precis utmed stranden och till en del kommer anläggningen bestå av asfalterade ytor. På dessa asfalterade ytor kommer en hel del fordonstrafik att uppehålla sig kortare och längre stunder, både tunga lastbilar och personbilar. Ytor inom anläggningen får därmed en liknande karaktär av parkering. För att lösa det kommer dagvatten att ledas till dagvattendammar med rening och/eller makadamdiken innan utsläpp till Mälaren. Vid skyfall är det dock inte alltid lätt att styra vattnet rätt varför en del regnvatten – bladat med ämnen från hårdgjorda ytor – förmodligen kommer att rinna dit det inte var tänkt.

11 § Avfallshantering, upplag, m.m.

Primär skyddszon

”Permanent upplag av bark, timmer, flis eller likvärdiga produkter får inte förekomma.”

Sekundär zon

”Hantering av avfall, inklusive lakvattenhantering, får inte ske om det kan medföra risk för vattenförorening”.

Kommentar: aktuell energianläggning kommer att samla på sig mycket stora volymer bränsle. Följande bränslen avses användas i anläggningen:

- Balad RDF (Refuse Derived Fuel) – utsorterade brännbara fraktioner ur hushålls- och verksamhetsavfall
- Trä i form av biobränslen som grot, bark, spån och likvärdiga bränslen samt RT-flis (returträflis).

Baserat på antagen anläggningsstorlek blir förbrukningen av RDF ett normalår ca 700 000 ton vid användning av enbart RDF, enligt Stockholm Exergi. För att hantera dessa

Naturskyddsföreningen Stockholm

volymerna finns en uppenbar risk att *permanenta* upplag bildas inom anläggningsområdet som regelbundet fylls på. Det går kanske att lagra i norra delen av anläggningsområdet för att frånträda primär zon (50 m från strandlinjen) men det blir ändå nära stranden. Det kan inte uteslutas att RDF kan medföra risk för vattenförorening.

14 § Muddring, mark- och anläggningsarbeten

Primär skyddszon

För muddring och mark- och anläggningsarbeten som är tillstånds eller anmälningspliktiga enligt miljöbalken (vattenverksamhet), krävs inte tillstånd enligt dessa föreskrifter.

Sekundär skyddszon

Mark- och anläggningsarbeten får inte ske om det kan medföra risk för vattenförorening

Kommentar: muddring i primär zon berörs inte av dessa föreskrifter eftersom uppförande av aktuell energianläggning innebär anläggningsarbeten som är tillståndspliktig i enlighet med lagen om miljöfarlig verksamhet. Mark- och anläggningsarbeten är planerad även i sekundär zon och det medför en risk för vattenförorening p.g.a. närheten till Mälaren (ca 50-150 m stranden).

Föreningen kan konstatera att innehållet i ovan beskrivna paragrafer (1, 4, 7, 8, 9, 11, 14) sammantaget signalerar att aktuell energianläggning kan komma att kollidera med föreskrifterna för östra Mälaren vattenskyddsområde. Föreskriften har skrivit in en definition av risk för vattenförorening: "en inte obetydlig eller ringa risk för tillförsel/spridning av förorenande ämnen till yt- och grundvatten inom Östra Mälarens vattenskyddsområde". Föreningen är medveten om att Stockholm Exergi vill förebygga och förhindra alla risker för förorening och därmed undgå att energianläggningen kolliderar med någon av föreskrifterna. Att risken ska vara mer än *obetydlig* respektive mer än *ringa* är en precisering av föreskrifterna, men innebär ett utrymme för tolkning i ett så omfattande byggprojekt som aktuell energianläggning.

Miljökvalitetsnormer

Föreningen kan konstatera att processvattnet från aktuell energianläggning släpps ut till Saltsjön (Strömmen), via Saltsjötunneln, och släpps ut i höjd med Beckholmen. Själva processvattnet innehåller vatten från rökgaskondensering, matarvattenrening, spolvatten och övrigt processvatten. Föreningen ser en risk att påverkan på vattenförekomstens status och möjligheten att nå miljökvalitetsnormerna för Strömmen äventyras med nuvarande förslag. För vattenförekomsten Strömmen är god ekologisk status otillfredsställande och god kemisk status uppnås ej.

Föreningen kan konstatera att miljökvalitetsnormerna för vattenförekomsten Mälaren-Görveln nås gällande god ekologisk status med god kemisk status uppnås ej. Senast till 2027 ska samtliga vattenförekomster i EU uppfylla både kemisk status och god ekologisk status.

Föreningen anser att expertis måste bedöma ännu mer noggrant huruvida aktuellt kraftvärmeverk bidrar till en negativ påverkan på miljökvalitetsnormerna eller inte. Försiktighetsprincipen i miljöbalken är tillämplig i sammanhanget kan föreningen konstatera, d.v.s. det kan räcka med misstanke om negativ påverkan på miljökvalitetsnormerna för att saken ska ses som mycket problematisk.

Naturskyddsföreningen
Stockholm

För Stockholms Naturskyddsförening
Anders Tranberg, ordförande